

Wilsonsplein 23

Stadsschouwburg tegelwerk

De schouwburg heeft een strenge uitstraling; zakelijk en sober. Toch zijn er genoeg speelse elementen aangebracht. Onder andere in de vorm van keramiek. Dit verglaasde aardewerk is gemaakt door de kunstenaar Leon Senf (1860-1940) van *De Porceleyne Fles* in Delft. Je vindt de vele toepassingen rond de ramen en deuren, maar vooral aan de voorzijde van het gebouw in de top van de gevel en in de traptorens links en rechts. Senf was ontwerper, schilder en boetseerder van sier- en bouwaardewerk. Hij werkte met de Haarlemse architect J.A.G. van der Steur ook aan het Vredespaleis in Den Haag.

Haarlem had sinds 1849 een schouwburg aan de Jansweg. Deze schouwburg was rond de eeuwwisseling van de 19de naar de 20ste eeuw eigenlijk wel versleten. Over vervanging werd al jarenlang gepraat. Al in 1880 vond men de plaats waar het Proveniershof aan de Grote Houtstraat staat een goed alternatief. Uitgebreide plannen met zelfs nieuwe straten werden gemaakt en een flink deel van de Vijfhoek zou daarvoor moeten worden afgebroken.

Zover is niet gekomen en men bleef praten tot in 1914 een brief bij het gemeentebestuur binnenkwam met het aanbod om een geldbedrag beschikbaar te stellen om de bouw van een nieuwe schouwburg mogelijk te maken. Dit aanbod van een gulle geveer was ongekend royaal en kon volgens de burgemeester niet worden verworpen. Voorwaarden waren dat de bouw op het Wilsonplein zou plaatsvinden naar een ontwerp van J.A.G. van der Steur. Bovendien mocht de naam van de geveer niet bekend worden gemaakt.

De WO I leverde wat uitstel op maar burgemeester Sandberg zette door en in 1918 konden de deuren open. Inmiddels is de schouwburg nu een van de vijf oudste van Nederland.

Het gebouw is uitgevoerd in een combinatie van Jugendstil en Eclectisch-Classicistisch en goed herkenbaar als voorbeeld van de bouwtrant van Van der Steur. Opvallend is de bouw aan de voorzijde. Deze is in de driehoekige topgevel versierd met een prominent theatermasker. Op de torens links en rechts naast de verdiepte ingang is, eveneens in aardewerk van Senf, het wapen van Haarlem opgenomen.

In 2008 had de schouwburg een renovatie en uitbreiding door architect Erick van Egeraat achter de rug. De uitbreiding is vooral aan de westzijde gelegen met een nieuwe toneeltoren veelvuldig bekleed met waterval-sierwerk van porceleintegels. Dit heeft tot gevolg gehad dat de schouwburg ook wel het *Iispaleis* wordt genoemd.

Bron: Wikipedia (CC-BY-SA Licentie)
Noord Hollands Archief